

Bruselj, 12. februar 2025
(OR. en)

5985/25

INST 33
POLGEN 4
AG 11

SPREMNI DOPIS

Pošiljatelj:	za generalno sekretarko Evropske komisije: direktorica Martine DEPREZ
Datum prejema:	12. februar 2025
Prejemnik:	Thérèse BLANCHET, generalna sekretarka Sveta Evropske unije
Št. dok. Kom.:	COM(2025) 45 final
Zadeva:	SPOROČILO KOMISIJE EVROPSKEMU PARLAMENTU, SVETU, EVROPSKEMU EKONOMSKO-SOCIALNEMU ODBORU IN ODBORU REGIJ Delovni program Komisije za leto 2025 Skupaj naprej: drznejša, enostavnejša in hitrejša Unija

Delegacije prejmejo priloženi dokument COM(2025) 45 final.

Priloga: COM(2025) 45 final

Strasbourg, 11.2.2025
COM(2025) 45 final

**SPOROČILO KOMISIJE EVROPSKEMU PARLAMENTU, SVETU, EVROPSKEMU
EKONOMSKO-SOCIALNEMU ODBORU IN ODBORU REGIJ**

Delovni program Komisije za leto 2025

Skupaj naprej: drznejša, enostavnejša in hitrejša Unija

„Največje izzive naše dobe – od varnosti, podnebnih sprememb do konkurenčnosti – lahko rešujemo le skupaj. Ob vsem tem menim, da mora Evropa izbrati svojo najboljšo možnost: Unijo.“ – Predsednica Komisije Ursula von der Leyen, 18. julija 2024

1. Za močno in enotno Evropo

V času, ki ga za Evropejce in Evropejke zaznamujejo velika nestabilnost in velika pričakovanja, bodo odločitve, ki jih bo Unija sprejela letos, verjetno oblikovale Evropo v prihodnjih desetletjih. To odraža nestabilnosti in negotovosti, s katerimi se sooča Evropa in so jih junija lani mnoge volivke in volivci v rekordnem številu izrazili na volitvah v Evropski parlament. Kaže na obseg generacijskih izzivov, s katerimi se soočamo. Obenem pa kaže tudi, kako lahko **drznejša, enostavnejša in hitrejša** Unija, ki uporablja svojo velikost, moč in vrednote, dejansko vpliva na življenje ljudi, tako s tem, da jih podpira danes, kot s tem, da pripravlja varnejšo, blaginje polnejšo in bolj zdravo prihodnost za naslednje generacije.

Okoliščine tega delovnega programa zaznamuje vrsta **medsebojno povezanih izzivov**. Konkurenčnost evropskega gospodarstva je treba okrepiti zaradi povečane gospodarske konkurence in groženj za na pravilih temelječi red. Ker se evropska podjetja danes soočajo z izzivi, kot so nelojalna konkurenca, visoki stroški energije, pomanjkanje delovne sile in spretnosti ter ovire za dostop do kapitala, in da bi dosegli dolgoročni cilj Evrope, da do leta 2050 postane prva podnebno nevtralna celina, moramo odpraviti strukturne ovire za konkurenčnost EU. Podjetja ter državljani in državljanke pa želijo tudi pravila, ki jih je enostavneje upoštevati, in ukrepe, ki omogočajo hitrejša spremembe.

Geopolitična nestabilnost in ruska vojna agresija proti Ukrajini sta občutno preoblikovali evropsko varnostno okolje. Nedovoljene migracije še vedno vzbujajo skrb, pri čemer morajo ljudje zaupati, da bodo njihove vlade in institucije učinkovito obvladovale razmere, ter obenem priznati, da je treba pomanjkanje strokovno usposobljene delovne sile reševati tudi z delovnimi migracijami. Podnebne spremembe imajo jasen in vse resnejši vpliv na vsakdanje življenje državljanek in državljanov ter podjetij po vsej Evropi, na kar kažejo številni ekstremni vremenski dogodki, ki so v zadnjih letih prizadeli našo celino. Naše družbe je treba okrepiti in nenehno vzdrževati kakovost življenja, od naše prehranske in energetske varnosti do našega naravnega okolja. Temeljne vrednote, na katerih sloni naša Unija, vključno z našo demokracijo, so ogrožene in obstajajo jasni dokazi o tujem vmešavanju.

Vse to potrjuje, da so izzivi, s katerimi se sooča Evropa, preveliki, da bi se z njimi lahko spoprijeli posamično. Priložnosti so prevelike, da bi jih lahko zgrabili sami. Samo **močna in enotna Unija** lahko zagotovi, da bo Evropa še naprej dosegala rezultate doma ter širila svoj vpliv in interese v svetu. Ta enotnost varuje naše evropske vrednote, spodbuja demokracijo, solidarnost in enakost ter zagotavlja socialno pravično celino, kjer nihče ne bo prezrt.

To je vodilo tega prvega delovnega programa Komisije v novi sestavi. Okvir zanj predstavljajo **politične usmeritve in poslanice**, ki jih je predsednica Ursula von der Leyen poslala vsem članicam in članom kolegija, v njem pa so opisane glavne pobude, ki jih bo Komisija sprejela v prvem letu svojega mandata. Osredotočen je na drzne ukrepe za krepitev naše **varnosti, blaginje in demokracije** ter za odzivanje na vprašanja, ki so Evropejcem in

Evropejkam najpomembnejša. Odraža potrebo, ki so jo izrazili državljanke in državljani ter podjetja, da bi Evropa ukrepala in komunicirala **hitreje in enostavneje** ter da se zagotovi čim hitrejši učinek naših predlogov v podporo ljudem in za okrepitev našega socialnega tržnega gospodarstva.

Potreba po povečanju naložb v naše prednostne naloge bo vplivala na celotno delo kolegija, predlog za nov dolgoročni proračun pa bo določil okvir, kako bo to mogoče doseči. Sprejeli bomo ukrepe za pripravo na večjo Unijo in okrepili prizadevanja za podporo državam kandidatkam skozi celotni proces na podlagi dosežkov do njihovega pristopa. Zaradi konfliktov in pretresov v današnjem svetu se je povečalo tudi zavedanje, da je **večja Unija močnejša Unija**, s čimer je naša celina varnejša, naš trg konkurenčnejši in evropska demokracija trdneje zasidrana.

2. Poenostavitev pravil in učinkovito izvajanje

EU je že dolgo središče industrije in inovacij z značilnim socialnim tržnim gospodarstvom. Za spodbujanje konkurenčnosti, blaginje in odpornosti v EU so v sporočilu, priloženem temu delovnemu programu, predstavljeni **vizija in orodja za načrt izvajanja in poenostavitve**. Oblikovali bomo močna partnerstva s podjetji in deležniki ter tako preučili zasnovo in uporabo naše zakonodaje, da bi dosegli racionalizacijo predpisov in učinkovitejše izvajanje politik, kar bo koristilo predvsem malim in srednjim podjetjem (MSP).

V tem delovnem programu je predstavljen prvi sklop zbirnih predlogov, ki bodo poenostavili različne zakonodajne akte, ter rekordno število pobud, v katerih je močno prisoten vidik poenostavljanja. Predlogi in pobude bodo prispevali k doseganju cilja zmanjšanja upravnih bremen za vsaj 25 % in za vsaj 35 % za MSP. Vključuje tudi letni načrt ocen in preverjanj primernosti, da se zagotovi kontinuiteta poenostavitve in zmanjševanja bremen.

Zbirni predlogi, ki bodo sprejeti v naslednjih korakih, se bodo nanašali na prednostne sektorje, na katere so opozorili deležniki in so navedeni v Draghijevem poročilu. V njih bodo prizadevanja usmerjena v zagotavljanje skladnosti, ustvarjanje zagona in s tem čim večjo poenostavitev z reševanjem posledic medsebojnega vplivanja različnih zakonodajnih aktov. Komisija bo zlasti predlagala racionalizacijo in poenostavitev **poročanja o trajnostnosti, skrbnega pregleda glede trajnostnosti in taksonomije** ter ustvarila **novi kategoriji malih podjetij s srednje veliko tržno kapitalizacijo**, za katero bodo veljale prilagojene zahteve. Drugi ukrepi bodo olajšali izvajanje **programa InvestEU in Evropskega sklada za strateške naložbe**, tudi s poenostavitvijo poročanja in okrepitvijo naložb.

Pospešili bomo naša prizadevanja v smeri digitalnega regulativnega okolja in predlagali odpravo **neučinkovitih zahtev po uporabi papirne oblike** v zakonodaji o izdelkih ter zasledovali sinergije in doslednost v **pravilih o varstvu podatkov in kibernetiki varnosti**. **Ukrepi za poenostavitev v zvezi s skupno kmetijsko politiko** in drugimi področji politike, ki vplivajo na kmete, bodo dodatno odpravljali vire zapletenosti in prevelikega upravnega bremena za nacionalne uprave in kmete. Preučili bomo nadaljnje predloge za poenostavitev, vključno z možnostjo zbirnega predloga za področje obrambe, da bi pripomogli k doseganju naložbenih ciljev, ki bodo določeni v beli knjigi, in omogočili razcvet inovativnih podjetij.

Poleg zbirnih predlogov so tudi druge pobude namenjene poenostavitvi zakonodaje, da bi racionalizirali izdajanje dovoljenj in odobritev ter zahteve glede poročanja, pa tudi olajšali naložbe v Evropi. To na primer vključuje **akt o pospeševanju razogljičenja industrije**, ki bo podpiral energijsko intenzivne industrijske panoge.

Letni načrt ocen in preverjanj primernosti nam bo omogočil kritičen pregled možnosti za poenostavitve, konsolidacijo in kodifikacijo pravnega reda EU ter iskanje priložnosti za zmanjšanje stroškov v okviru našega testiranja izjemnih situacij. Tudi ocena programov in skladov v okviru večletnega finančnega okvira bo priložnost za presojo, kako zmanjšati bremena, povezana s finančnimi programi EU.

Da se zagotovi pravilno delovanje **zakonodaje in politik EU**, je poleg poenostavitve **ključno tudi njihovo učinkovito izvajanje**. Komisija bo sodelovala z Evropskim parlamentom, Svetom, organi držav članic na vseh ravneh in deležniki, da bi preprečila čezmerno prenašanje zakonodaje, poenostavila pravila in učinkoviteje izvajala politike. Zato bodo morale **vse institucije odločno prevzeti odgovornost za ambiciozen načrt izvajanja in poenostavitve**.

Da bi spodbudili občutek **skupne odgovornosti vseh institucij** za boljše izvajanje pravil in politik, bodo vsi komisarji in komisarke pristojnim odboru Evropskega parlamenta in sestavam Sveta predstavili letna poročila o napredku pri izvrševanju in izvajanju.

Sodelovanje z deležniki in izvajalci dejavnosti bo temelj pristopa Komisije k uspešnemu izvajanju pravil EU. Redni **dialogi o izvajanju** komisarjev in komisark z deležniki bodo nudili priložnosti za oceno napredka, opredelitev področij, ki jim je treba nameniti pozornost, ter zbiranje povratnih informacij o tem, kaj deluje in kaj ne.

Kadar preventivni ukrepi in sodelovanje z državami članicami ne zadostujejo za preprečevanje kršitev prava EU, bo Komisija še naprej **neomajno začejala postopke za ugotavljanje kršitev**. Ob več kot 1 500 postopkih za ugotavljanje kršitev, ki trenutno potekajo, je to delo še vedno ključno za zagotavljanje enotne uporabe in izvrševanja prava EU v vseh državah članicah.

3. Uresničevanje našega načrta za evropsko moč in enotnost

3.1. Nov načrt za trajnostno blaginjo in konkurenčnost Evrope

Evropa je že dolgo središče industrije, inovacij in podjetništva ter se ponaša z vrhunskimi raziskovalci in univerzami, cvetočimi malimi podjetji in stabilnim pravnim okvirom. Vendar svetovna tekma za doseganje podnebne nevtralnosti in vodilno vlogo pri razvoju tehnologij, ki bodo oblikovale svetovno gospodarstvo v prihodnjih desetletjih, prinaša velike izzive. Strukturna vprašanja še vedno ovirajo konkurenčnost Evrope, saj se podjetja soočajo z nestabilnim svetovnim okoljem, za katerega so značilni nelojalna konkurenca, nestabilne dobavne verige, naraščajoči stroški energije, pomanjkanje delovne sile in spretnosti ter omejen dostop do kapitala. V boju proti temu bo **kompas za konkurenčnost** skozi celoten mandat usmerjal naša prizadevanja za povečanje konkurenčnosti Evrope, kar je ena glavnih prednostnih nalog te Komisije.

Evropski enotni trg bo osrednji del naše prihodnje konkurenčnosti. Enotni trg, ki je eden največjih dosežkov EU, poganja gospodarsko rast, evropskim podjetjem ter potrošnicam in potrošnikom pa olajšuje vsakodnevno življenje. S **strategijo za enotni trg** bomo predstavili novo horizontalno strategijo za posodobljen enotni trg. Začrtala bo jasno pot k nadaljnjemu olajšanju čezmejnega opravljanja storitev in zagotavljanja blaga. Strategija bo obravnavala tudi celovito izvajanje obstoječih pravil in odpravo ovir za povečanje potenciala konkurenčnih podjetij EU. Močan enotni trg zahteva tudi pravično in učinkovito mobilnost delovne sile po vsej Uniji. Obenem bo zgodnje in postopno vključevanje držav kandidat v dele enotnega trga okrepilo evropske vrednostne verige in olajšalo proces konvergence.

Osredotočili se bomo zlasti na nova in rastoča podjetja, da bi rešili vprašanja, ki vplivajo na **zagonska podjetja EU in podjetja EU v razširitveni fazi**, vključno z dostopom do financiranja in infrastrukture, vstopanjem na nove trge, pridobivanjem podatkov in privabljanjem potrebnih talentov. S tem delom bomo pripravili podlago za akt o inovacijah, ki ga bo Komisija predlagala pozneje v mandatu. Da bi podprla inovativna podjetja pri vlaganju in delovanju na enotnem trgu, ne da bi se ta soočala s 27 različnimi pravnimi ureditvami, si bo Komisija prizadevala za vzpostavitev 28. pravne ureditve, da bi poenostavila veljavna pravila in zmanjšala stroške neuspeha, vključno z vsemi ustreznimi vidiki prava gospodarskih družb, insolvenčnega, delovnega in davčnega prava.

V središču sodelovalnega načrta za razogljichenje, trajnostnost in konkurenčnost je **čisti industrijski dogovor**. V tej pobudi bodo začrtane naše nujne, kratkoročne strategije za podporo in ustvarjanje optimalnih pogojev, da bi industrija ob hkratnem razogljichenju ponovno postala konkurenčna. Evropi bo pomagala doseči cilje evropskega zelenega dogovora in hkrati izboljšala dostop do cenovno dostopne energije, ustvarila vodilne trge ter spodbudila povpraševanje po krožnih materialih, izdelkih in storitvah ter njihovo ponudbo, pa tudi okrepila gospodarsko varnost. Poleg tega bomo predlagali akcijski načrt za cenovno dostopnejšo energijo za Evropo, ki bo napajala izvajanje dogovora o čisti industriji. Razvili bomo tudi nov okvir državne pomoči, da bi pospešili uvajanje energije iz obnovljivih virov, okrepili razogljichenje industrije in zagotovili zadostne proizvodne zmogljivosti za čiste tehnologije. Okrepili bomo tudi naložbe v čisto energijo, tudi s sprostitvijo zasebnega kapitala.

Ta prizadevanja bodo povezana s celovitim sklopom ukrepov za energetske povezovanje kot odgovor na potrebo Evrope po nadgradnji in digitalizaciji omrežne infrastrukture s posebnim poudarkom na elektroenergetskem omrežju. V okviru njih se bodo preučile metode za razogljichenje evropskih sistemov ogrevanja in hlajenja ter vključevanje državljanek in državljanov in skupnosti kot ključnih udeleženk in udeležencev energetskega prehoda. Sprejeli bomo tudi **časovni načrt za prenehanje uvoza ruske energije**, da bi dodatno zmanjšali našo odvisnost in postopoma v celoti ustavili uvoz ruske energije. Komisija bo predlagala tudi usmeritveni jedrski program za leto 2025 in strateški načrt za evropsko industrijsko zavezništvo za male modularne reaktorje, da bi podprla njihov pospešen razvoj.

Del čistega industrijskega dogovora bo tudi zagotavljanje, da bodo ključne industrijske panoge v Evropi bolj krožne in trajnostne, hkrati pa olajšati upravljanje in zmanjšati stroške

izpolnjevanja obveznosti, da se poveča konkurenčnost. Sveženj za kemijsko industrijo bo okrepil konkurenčnost kemijske industrije EU in zagotovil enostavnejšo ureditev za registracijo, evalvacijo in avtorizacijo kemikalij ter jasnost glede tako imenovanih večnih kemikalij. **Ciljno usmerjena revizija pravil EU o kemikalijah (uredba REACH)** bo prispevala k poenostavitvi pravil za kemijsko industrijo, ne da bi bila pri tem ogrožena varnost in varstvo okolja.

Da bi se olajšal prepotrebni dostop do naložbenih priložnosti in možnosti financiranja, bo **unija prihrankov in naložb** prinesla pomemben načrt ukrepov za vzpostavitev pravega notranjega trga kapitala, ki bo finančnim institucijam pomagal doseči zadosten obseg in povečati konkurenčnost na svetovnem trgu, hkrati pa pomembno prispeval k izpolnjevanju doslej največjih potreb po financiranju v EU. Vključeval bo **pregled okvira za listinjenje**, namenjenega spodbujanju zasebnega financiranja in nadaljnji krepitvi konkurenčnosti. Poleg tega bomo z **orodjem za usklajevanje konkurenčnosti**, ki bo dopolnjevalo evropski semester, za boljše uresničevanje naših prednostnih nalog uskladili reforme in naložbe, tako zasebne kot javne, na nacionalni ravni in ravni EU.

Čisti industrijski dogovor bo tesno povezan tudi s predlaganim **ciljem 90-odstotnega zmanjšanja emisij do leta 2040**, ki bo vključen v **evropska podnebna pravila**. Pred konferenco **COP30**, ki bo novembra 2025 v Belemu v Braziliji, bomo določili našo globalno podnebno in energetska vizijo.

Komisija si bo prizadevala za uporabo **evropskih bioznanosti** za spodbujanje inovacij na področju biotehnologije, združevanje virov, odpravo regulativnih ovir, izkoriščanje celotnega potenciala podatkov in umetne inteligence ter spodbujanje uvajanja novosti. Uspešno biogospodarstvo, ki bo gradilo na tem tehničnem znanju in izkušnjah, bo ključno za ohranjanje vodilnega položaja industrije EU in povečanje odpornosti naše industrije na izzive podnebnih sprememb, izgube biotske raznovrstnosti in onesnaževanja. **Strategija za biogospodarstvo** bo spodbujala bolj krožno in trajnostno proizvodnjo, uporabo in porabo bioloških virov za hrano, materiale, energijo in storitve.

Hrbtenica uspešnega gospodarstva in močne industrije bo dobro delujoč, trajnosten prometni sistem, ki bo kos izzivom prihodnosti in bo omogočal nemoten potek prevoza izdelkov z različnimi načini prevoza in prek meja. Komisija bo predstavila **naložbeni načrt za trajnostni promet**, strateški okvir za podporo proizvodnji in distribuciji trajnostnih goriv za uporabo v prometu. Vključeval bo ukrepe za podporo pospešenemu uvajanju polnilne in oskrbovalne infrastrukture ter namenska partnerstva s tretjimi državami za zeleno trgovino in naložbe, ki se bodo nanašala na obnovljiva in nizkoogljična goriva za uporabo v prometu.

Najpomembnejši predpogoj za uspešno digitalno gospodarstvo je zanesljiva in visokozmogljiva digitalna infrastruktura. Zato bo **akt o digitalnih omrežjih** ustvaril priložnosti za čezmejno delovanje omrežij in ponujanje storitev, povečal konkurenčnost sektorja in izboljšal usklajevanje glede spektra.

Skupaj z izboljšanim dostopom do podatkov, podprtim z aktom o razvoju računalništva v oblaku in umetne inteligence, si bomo prizadevali tudi za čim boljše izkoriščanje priložnosti,

ki jih ponuja umetna inteligenca. To bo cilj akcijskega načrta za celino umetne inteligence, ki bo zajemal **tovarne umetne inteligence, ki bodo spodbujale konkurenčne ekosisteme umetne inteligence v Evropi, ter strategijo za uporabo umetne inteligence. S strategijo EU za kvantno tehnologijo**, ki ji bo sledil akt o kvantni tehnologiji, bomo ostali med vodilnimi na svetu v tem kritičnem sektorju, zaščitili strateška sredstva, interese, avtonomijo in varnost ter preprečili strateško odvisnost od virov, ki niso iz EU. Strategija bo prispevala k izgradnji lastnih zmogljivosti za raziskave in razvoj kvantnih tehnologij ter proizvodnjo naprav in sistemov, ki temeljijo na njih.

Z **evropsko podjetniško denarnico** bomo za podjetja poenostavili izmenjave z drugimi podjetji in državnimi upravami. Poleg omogočanja varne izmenjave podatkov bi podjetniška denarnica omogočila nove poslovne priložnosti za ponudnike storitev zaupanja.

Vesoljske operacije so ključnega pomena za naše povezano gospodarstvo, vključno z inovativnimi storitvami, kot sta spremljanje okolja in podnebja. Za vzpostavitev okvira EU, ki bo urejal ravnanje evropskih vesoljskih upravljavcev ter zagotavljal stabilno, predvidljivo in konkurenčno poslovno okolje, bomo predlagali **akt o vesolju**. Obravnaval bo tudi vse večje vprašanje vesoljskih odpadkov in vpliv vesoljskih dejavnosti na okolje. Sprejeli bomo tudi ukrepe za boljše izkoriščanje prednosti vesoljskega gospodarstva.

3.2. Nova doba evropske obrambe in varnosti

Geopolitični dogodki v zadnjem času ponovno poudarjajo, da je treba zaščititi evropsko varnost, da bi zagotovili mir, stabilnost in blaginjo naših gospodarstev in družbe. **Krepitev pripravljenosti Evrope na krize in obrambne pripravljenosti je zato nujna**, saj se EU in njene države članice soočajo z večdimenzionalnimi, kompleksnimi in čezmejnimi grožnjami in krizami. Ruska vojna agresija proti Ukrajini predstavlja eksistencialno grožnjo evropski varnosti, naša podpora Ukrajini pa mora ostati neomajna. Evropa mora imeti sredstva, da se brani in varuje ter odvrne morebitne nasprotnike – ne moremo sprejeti tveganja, da ne bi bili pripravljeni ali da bi bili preveč odvisni od drugih. **Vzpostaviti moramo pravo obrambno unijo EU** s konkurenčno obrambno industrijo. Evropa mora vlagati več, vlagati bolje, vlagati skupaj in vlagati v Evropo. **Tesno bomo sodelovali z Natom** in drugimi tesnimi partnerji ter spodbujali naložbe za okrepitev naše obrambne industrijske baze in infrastrukture za dvojno rabo. Skupaj z visokim predstavnikom bomo predlagali **belo knjigo o prihodnosti evropske obrambe**, da bi začeli široko posvetovanje o vzpostavitvi okvira Unije za potrebe po naložbah v obrambo in kritične obrambne zmogljivosti ter o možnostih financiranja.

Naj gre za področja od varnosti in gospodarske stabilnosti do podnebja, tehnologije in javnega zdravja, ne moremo se več zgolj odzivati na krize, ko se te zgodijo. Evropo moramo opolnomočiti, da bo lahko bolje predvidela krize, jih preprečevala in se nanje pripravila. Ko se pojavijo nove svetovne grožnje in negotovosti, ki so pogosto hibridne, bo **strategija za Unijo pripravljenosti** na podlagi posebnega poročila Saulija Niinistöja služila kot podlaga za močnejšo, bolje pripravljeno in odpornejšo Unijo. Dopolnjevala jo bodo prizadevanja **za podporo zdravstvenim protiukrepom proti grožnjam javnemu zdravju in strategija EU za ustvarjanje zalog**, oboje z namenom izboljšanja naše pripravljenosti in odzivanja na

čezmejne grožnje. Z **aktom o kritičnih zdravilih** bomo zmanjšali odvisnost od kritičnih zdravil in sestavin, za katere obstaja le nekaj proizvajalcev ali držav dobaviteljic.

Za odpravljanje vse bolj zapletenih in čezmejnih varnostnih groženj, s katerimi se sooča Evropa, bo v okviru **nove evropske strategije notranje varnosti** predstavljen celovit sklop ukrepov za predvidevanje groženj ter krepitev odpornosti in zmogljivosti EU za preprečevanje novih in obstoječih kaznivih dejanj in groženj ter odzivanje nanje. **Direktiva o trgovini s strelnim orožjem** bo zagotovila skupne kazenskopravne standarde za nedovoljeni promet z orožjem, **nova pravila o predhodnih sestavinah za prepovedane droge** pa bodo zmanjšala njihovo razpoložljivost za proizvodnjo prepovedanih drog in povečala učinkovitost nadzornih ukrepov. Za soočanje s spreminjajočimi se grožnjami bo Komisija pripravila nadaljnje predloge za boljšo zaščito in krepitev odpornosti fizične in digitalne infrastrukture. Na podlagi našega **akcijskega načrta za kibernetko varnost bolnišnic in izvajalcev zdravstvenih dejavnosti** bomo prispevali k zmogljivosti za preprečevanje kibernetских incidentov na tem izjemno občutljivem področju. Ukrepali bomo tudi za boljšo zaščito naše **podvodne infrastrukture**, zlasti **telekomunikacijskih kablov**, ki so bistven del naše kritične digitalne infrastrukture in so vse pogostejše izpostavljeni hibridnim grožnjam.

Vizumska politika EU ima poleg svoje vloge pri spodbujanju mobilnosti tudi pomemben geopolitični vpliv. Zato si bomo v naši vizumski politiki prizadevali za uresničevanje interesov EU v vse bolj zapletenem globalnem okolju.

Okrepili bomo prizadevanja za **izvajanje pakta o migracijah in azilu**, za kar so potrebni usklajeni in učinkoviti ukrepi za zagotavljanje trdnega in pravičnega pristopa, ki zagotavlja varnost meja EU ter hitrejša azilne postopke in postopke vračanja, hkrati pa odpravlja temeljne vzroke migracij in zagotavlja varstvo temeljnih pravic. Za to bo potrebno tudi tesno in stalno sodelovanje prek celovitih partnerstev z vzhodnimi in južnimi sosedi, ki bo pripomoglo k preprečevanju nezakonitih migracij. V povezavi s tem bo naša prva petletna **evropska strategija za migracije in azil** določila strateški in v prihodnost usmerjen okvir za nadaljnje delo v okviru pakta, ki bo temeljil na celovitih nacionalnih strategijah držav članic EU na področju migracij in azila. Hkrati se moramo boriti proti mrežam za tihotapljenje migrantov in tako preprečevati nadaljnjo izgubo življenj. Potrebni so tudi strožji in učinkovitejši postopki vračanja za osebe, ki nimajo zakonite pravice do prebivanja v EU, s čimer se bo dopolnjevalo sodelovanje s partnerji iz tretjih držav za okrepitev ponovnega sprejema. Kot dopolnitev pakta bomo predstavili **nov skupni pristop k vračanju** z novim zakonodajnim okvirom za pospešitev in poenostavitev postopka vračanja poleg sodelovanja s partnerji iz tretjih držav za okrepitev ponovnega sprejema. S tem novim pristopom se bo v celoti izkoristil tudi potencial digitalizacije.

3.3. Podpora ljudem ter krepitev naših družb in socialnega modela

Edinstven in **močno cenjen evropski socialni model** je družbeni temelj in konkurenčna prednost. Vendar so ga krize v zadnjem času postavile pod vprašaj, saj so povečale življenjske stroške, stanovanjske stroške in različne oblike neenakosti. To stanje še poslabšujejo hitri tehnološki premiki, demografske spremembe in sektorski prehodi, ki so v teku. Zato se bo ta Komisija osredotočila predvsem na **krepitev socialne pravičnosti**. Z varovanjem našega

socialnega modela in zagotavljanjem pravičnosti v gospodarstvu, ki gre skozi preobrazbo, lahko spodbujamo blaginjo ter izkoristimo priložnosti, ki jih ponujata zeleni in digitalni prehod.

Od leta 2017 načela evropskega stebra socialnih pravic usmerjajo prizadevanja za reševanje skupnih izzivov na področju zaposlovanja, spretnosti in socialnih vprašanj. Ta načela so se z namenskim akcijskim načrtom in krovnimi cilji za leto 2030 preoblikovala v oprijemljive ukrepe. Ključno je, da nadaljnje izvajanje obravnavamo prednostno, zato bomo prizadevanja okrepili z **novim akcijskim načrtom za izvajanje evropskega stebra socialnih pravic**.

Za zagotovitev pravičnega čistega, digitalnega in socialnega prehoda ter v skladu z zavezo z vrha socialnih partnerjev v Val Duchessu in tristransko deklaracijo za dinamičen evropski socialni dialog bomo skupaj z evropskimi sindikati in delodajalci sklenili nov pakt za socialni dialog. Obenem se bomo še naprej posvetovali s socialnimi partnerji o vseh vprašanjih, ki so zanje pomembna. Komisija je zavezana tudi nadaljnji krepitvi udeležbe mladih in zagotavljanju, da so pogledi mladih vključeni v pripravo politik. Z vrsto dialogov o mladinski politiki in drugimi pobudami se bodo uvidi, ki jih prispevajo mladi, upoštevali pri oblikovanju politik EU.

Da bi čim bolj izkoristili evropske kulturne in ustvarjalne sektorje, ki so med najbolj dinamičnimi in konkurenčnimi sektorji našega gospodarstva, bomo razvili okvir za izkoriščanje različnih razsežnosti naše kulture in kulturne dediščine.

V spreminjajočem se svetu moramo za vse delavce in delavke zagotoviti izobraževanje in usposabljanje, ki ga potrebujejo. **Unija spretnosti** bo odpravila vrzeli v spretnostih in delovni sili ter zagotovila, da bodo imela naša podjetja dostop do usposobljene delovne sile, ki je potrebna za dvig njihove produktivnosti in konkurenčnosti. Zagotovila bo tudi, da bodo naši sistemi izobraževanja in usposabljanja imeli ustrezna orodja za pripravo Evropejcev in Evropejk vseh generacij na hitro spreminjajočo se prihodnost, in sicer z visokokakovostnim in vključujočim izobraževanjem, usposabljanjem in vseživljenjskim učenjem. Hkrati si bomo prizadevali zagotavljati **kakovostna delovna mesta** z dostojnimi delovnimi pogoji, visokimi standardi zdravja in varnosti ter kolektivnimi pogajanjmi.

Potrošniki in potrošnice imajo ključno vlogo v našem socialnem tržnem gospodarstvu, saj prispevajo k trajnostni rasti in bolj konkurenčnemu enotnemu trgu. Prelomna zakonodaja, sprejeta v zadnjem času, kot sta akta o digitalnih storitvah in digitalnih trgih, je pozitivno vplivala na varstvo potrošnikov. Vendar si moramo še naprej prizadevati za odpravljanje pomanjkljivosti, varstvo ranljivih potrošnic in potrošnikov ter zagotavljanje izvrševanja. **Naslednja agenda za potrošnike za obdobje 2025–2030** bo vključevala nov **akcijski načrt za potrošnike na enotnem trgu**, ki bo zagotovil uravnotežen pristop, ki varuje potrošnice in potrošnike, ne da bi podjetja preobremenil z birokracijo.

3.4. Ohranjanje kakovosti življenja: kmetijstvo, prehranska varnost, voda in narava

Evropa potrebuje zanesljivo in cenovno dostopno oskrbo s kakovostno lokalno hrano, ki se proizvaja na socialno in okoljsko trajnosten način, kmetom zagotavlja pravičen in zadosten

dohodek, zagotavlja dolgoročno konkurenčnost evropskega kmetijstva ter spoštuje in varuje naše naravno okolje.

Na podlagi rezultatov strateškega dialoga o prihodnosti kmetijstva v EU se bo z **vizijo za kmetijstvo in prehrano** zagotovil stabilen okvir za kmete in načrtal časovni načrt za ključne strateške predloge. Vizija bo nudila tudi dolgoročno perspektivo za nosilce dejavnosti, vključno s kmeti, ribiči, MSP in drugimi akterji v prehranski verigi.

Oceani in morja imajo pomembno vlogo za blaginjo, trajnostnost in varnost Evrope, vključno z njihovo edinstveno sposobnostjo uravnavanja podnebja kot največji ponor ogljika na planetu. Ukrepi za ohranitev naših oceanov so življenjskega pomena tako za današnji čas kot za prihodnje generacije. **Pakt za oceane** bo vzpostavil enoten referenčni okvir za vse politike v zvezi z oceani in določil celosten pristop k oceanom v vseh njihovih razsežnostih.

Trajnostno upravljanje voda je eden največjih izzivov, s katerimi se soočamo v zvezi z vplivom podnebnih sprememb. Poplave in suše postajajo stalnica, kot kažejo tragični dogodki, ki so v zadnjih letih prizadeli Evropo. Kar zadeva **odpornost v zvezi z vodo**, bomo uporabili pristop od izvira do morja in upoštevali zelo raznolike izzive v naših regijah in sektorjih, da bi zagotovili ustrezno upravljanje vodnih virov, odpravo pomanjkanja in onesnaževanja ter povečali konkurenčnost naše vodne industrije.

3.5. Zaščita naše demokracije in ohranjanje naših vrednot

Evropska unija temelji na demokraciji, pravni državi in temeljnih pravicah. Vendar jih v današnjem razdrobljenem in polariziranem svetu ne smemo jemati za samoumevne. Naša skupna odgovornost je, da nenehno **branim, varujemo in gojimo naše temeljne vrednote**. Zato bo Komisija poglobila in okrepila svoja prizadevanja za soočanje z izzivi za naš demokratični sistem, pri čemer bo zagotavljala spoštovanje pravne države v vseh državah članicah in gradila vključujočo družbo, ki bodo vsem omogočala, da v celoti izkoristijo svoj potencial. V zvezi s tem bo Komisija še naprej sodelovala z državami članicami na področju pravne države in nadalje razvijala letno poročilo za spremljanje stanja pravne države, da bo vključevalo vidike enotnega trga.

Demokracije v Evropski uniji in po svetu so ogrožene zaradi naraščanja ekstremizma, groženj novinarjem in novinarkam, vmešavanja v volitve, širjenja manipulativnih informacij in različnih oblik hibridnih groženj. To še poslabšuje digitalizacija, ki omogoča izjemno hitro širjenje napačnih informacij. Namen **ščita za demokracijo** bo odgovarjati na spreminjajočo se naravo groženj za našo demokracijo in volilne procese. Organizacije civilne družbe imajo pomembno vlogo pri zaščiti naših demokratičnih sistemov in institucij, ta Komisija pa bo okrepila svoja prizadevanja za **podporo, zaščito in opolnomočenje civilne družbe**.

Evropa je dosegla zgodovinski napredek na področju enakosti spolov, od preglednosti plačil in uravnotežene zastopanosti spolov v upravnih odborih družb do usklajevanja poklicnega in zasebnega življenja ter ustreznih minimalnih plač. Vendar je treba storiti več. Z **načrtom za pravice žensk** pred mednarodnim dnevom žena 2025 se bo potrdila naša neomajna zavezanost na področju pravic in načel.

Za diskriminacijo na podlagi spola, invalidnosti, spolne usmerjenosti ali rase v naši družbi ni prostora, vendar je za številne ljudi v Evropi vsakodnevna resničnost. Enakost bomo vključili v vse politike in predstavili novi strategiji za **enakost LGBTIQ oseb** in za **boj proti rasizmu**.

3.6. Globalna Evropa: izkoriščanje naše moči in partnerstev

V globalnem okviru, v katerem je na pravilih temelječi mednarodni red pod vse večjim pritiskom, **mora biti EU odločnejša pri uresničevanju svojih strateških interesov**. To vključuje zaščito naše trgovinske in gospodarske odprtosti, ki je ključna za evropsko blaginjo, ter zagotavljanje celovite ponudbe EU v digitalnem okolju. Naša najpomembnejša prednostna naloga bo stati ob strani Ukrajini, dokler bo to potrebno, in si prizadevati za njeno svobodo, kar zadeva spričo ruske vojne agresije. To se bo zgodilo zlasti z nadaljevanjem prizadevanj v smeri stabilne in varne prihodnosti Ukrajine v okviru razširjene Unije.

Prihodnost bližnjevzhodne in severnoafriške regije se zdaj piše na novo. EU mora prispevati k temu procesu ter ostaja zavezana pravičnemu, celovitemu in trajnemu miru na **Bližnjem vzhodu**, ki bo temeljil na rešitvi dveh držav. Nadaljevali bomo svoje delo v tej smeri. EU mora okrepiti tudi sodelovanje z Libanom, Jordanijo, Irakom, Egiptom in rdečemoskimi državami ter graditi na že doseženem napredku v okviru strateškega partnerstva med EU in Zalivom. Zgraditi moramo novo partnerstvo s Sirijo in ponovno preučiti strategijo za Iran.

Pakt za Sredozemlje bo namenjen krepitvi sodelovanja v regiji in spodbujanju vzajemno koristnih partnerstev za obe strani Sredozemskega morja. Pri tem bo usmerjen v ljudi in osredotočen na trajnostne naložbe, gospodarsko stabilnost, ustvarjanje delovnih mest, energijo, trajnostno upravljanje virov, povezljivost, varnost ter migracije in mobilnost na podlagi skupnih interesov in vrednot.

Podobno je za okrepitev stabilnosti in odpornosti potreben nov strateški pristop k **črnomoški regiji**.

Skupaj z Indijo kot ključno partnerico v Aziji si bomo prizadevali za novo **strateško agendo EU-Indija**. Po obisku komisarskega kolegija v Indiji na začetku njegovega mandata bo ta nova agenda zagotovila celosten pristop k opredelitvi področij skupnega strateškega interesa in pobud, ki bodo pomagale zaščititi te interese v skladu s skupnimi prednostnimi nalogami.

S prehodom strategije Global Gateway iz zagonske v razširitveno fazo z mobilizacijo zasebnega financiranja za trajnostne naložbe v partnerskih državah želimo okrepiti našo zmogljivost za strateške naložbe v partnerskih državah, zlasti z opredelitvijo posameznih ukrepov politike, ki jih je mogoče uporabiti na ravni EU za odpravo ovir za trajnostno financiranje v državah z nizkimi in srednjimi dohodki. Poleg tega bomo v širšem političnem okviru ocenili, kako najbolje reševati nestabilnost držav in razmer znotraj sedanjih razpoložljivih proračunskih okvirov z usklajevanjem politik in uporabo vseh ustreznih obstoječih instrumentov.

3.7. Skupno doseganje ciljev in priprava naše Unije na prihodnost

Unija se je v zadnjih petih letih podala na pot ambiciozne preobrazbe, ob tem pa premagovala krize, ki zaznamujejo generacijo, od pandemije COVID-19 do ruske vojne agresije proti Ukrajini in z njo povezanih gospodarskih posledic. EU je sprejela prelomno zakonodajo za napredek pri dvojnem prehodu in krepitev svoje odpornosti. Zdaj pa je bistveno dati prednost izvajanju in zagotoviti, da bo Unija pripravljena na prihodnost, tako finančno kot institucionalno, na podlagi okrepljenih odnosov z institucijami EU.

Komisija bo predstavila nov **dolgoročni proračun EU** (večletni finančni okvir), ki bo bolj usklajen z našimi prednostnimi nalogami in cilji ter usmerjen v področja, kjer je ukrepanje EU najbolj potrebno, in sicer na prožen način. Njegovo delovanje bo enostavnejše in imel bo večji učinek, pri čemer bomo naš proračun bolje uporabljali za spodbujanje nadaljnega nacionalnega, zasebnega in institucionalnega financiranja.

Približno 21 let po največjem valu širitve moramo ob uresničevanju vizije krepitve naše Unije s pristopnim procesom, ki temelji na dosežkih, poskrbeti, da bomo pripravljeni na večjo Unijo. Na podlagi izkušenj iz predhodnih širitve je EU zdaj bolje pripravljena za zagotavljanje, da bo širitev spodbudila napredek in da se EU s širitvijo poglobi. S **predširitvenimi pregledi politik** se bodo nadalje ocenile posledice in učinki širitve na vse politike EU, opredelile vrzeli v politikah, določili ukrepi za spreminjanje izzivov v priložnosti ter preučile možnosti za izboljšanje upravljanja EU in njene zmogljivosti za hitro ukrepanje, s čimer se bo zagotovilo, da bodo lahko naše politike še naprej učinkovito delovale tudi v večji Uniji.

Komisija bo **okrepila svoje odnose s Parlamentom in Svetom**, s čimer bo zagotovila preglednost, odgovornost ter boljšo komunikacijo in pretok informacij. Vsi komisarji in komisarke bodo prisotni v Evropskem parlamentu, sodelovali bodo z državami članicami in sodelovali v ustreznih sestavah Sveta. V sodelovanju s Parlamentom bomo hitro revidirali naš okvirni sporazum, hkrati pa okrepili sodelovanje pri resolucijah, ki jih sprejme Parlament in v katerih poziva k zakonodajnim predlogom na podlagi člena 225 Pogodbe o delovanju Evropske unije, ter ustrezno utemeljili uporabo člena 122 navedene pogodbe v izjemnih in izrednih okoliščinah.

4. Pregled predlogov, o katerih Evropski parlament in Svet še nista dosegla dogovora

Komisija je skrbno preučila vse predloge, ki jih Evropski parlament in Svet do začetka njenega mandata še nista sprejela, ter **ocenila, katere od njih bi bilo treba ohraniti, spremeniti oziroma umakniti** glede na prednostne naloge politike, določene za novi mandat, in možnosti za njihovo sprejetje v bližnji prihodnosti. Pri tem je skrbno preučila stališča, ki sta jih izrazila Evropski parlament in Svet.

Komisija namerava na podlagi te ocene umakniti 37 predlogov, o katerih še ni bil dosežen dogovor in so navedeni v Prilogi IV skupaj z obrazložitvijo razlogov za umik. To Evropskemu parlamentu in Svetu omogoča, da sporočita svoja stališča, preden Komisija sprejme odločitev o izvedbi nameravanih umikov.

Preostali predlogi v obravnavi so navedeni v Prilogi III.

5. Sklep

Začetek mandata te Komisije zaznamuje čas velikih svetovnih pretresov. Vendar je to tudi čas velikih priložnosti za oblikovanje Evrope prihodnosti. S tem delovnim programom se začenjajo načrtovane dejavnosti za **uresničitev ambicioznih ciljev politike in prednostnih nalog**, ki smo si jih zadali v tem mandatu. V njem so predstavljene ključne strategije, akcijski načrti in zakonodajne pobude, ki bodo služili kot **gradniki pri nadaljnjem delu** v tem mandatu v smeri našega cilja, da izgradimo močno, varno in uspešno Evropo.

Pobude, ki jih bomo predstavili, nam bodo skupaj s potrebno **odločnostjo in enotnostjo** pomagale pri reševanju izzivov, s katerimi se soočamo. Naša Unija je vedno znova pokazala, kaj lahko doseže s skupnim delovanjem. Komisija bo tesno sodelovala z institucijami EU, nacionalnimi in regionalnimi vladami, zasebnim sektorjem, socialnimi partnerji, državljanke in državljani ter civilno družbo. S skupnimi močmi bomo okrepili našo Unijo in zagotovili, da bo delovala tam, kjer prinaša dodano vrednost in izpolnjuje želje evropskih državljanek in državljanov, podjetij in deležnikov.